

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения...2

Конкурси...3

Изкуство, думи...6

Хроника...13

Хроника, предстоящо...15

IN MEMORIAM...16

Редактор:

Марияна Аврамова

Оформление:

Александър Стефанов

Коректура:

Мариела Янакиева

Фотографи:

Дени Кръстев

На корицата:

Николай Майсторов –
„Благослов“

За контакти и реклама:

тел. 02) 948 37, вѣтр. 14

02) 943 4421

факс: 02) 946 0212

press@sbhart.com

ИнфоСБХ

ISSN 1310-9448

Захари Зограф – „Автопортрет“, детайл

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6

ФИРМА „ДЕКАРТ“

обявява продажба на метални стелажи и щендери:

- 2 м./ 1м./ 2 м. h с 5 прегради – 4 броя по 72 лв.;
- 2 м./ 0,8 м./ 2 м. с 3 прегради – 1 брой с цена 64, 80 лв.;
- 2 м./ 1 м./ 2 м. с 6 прегради – 1 брой с цена 66 лв.;
- 3,60 м./ 0,5 м./ 2,5 м. с 5 прегради – 1 брой с цена 184 лв.;
- 2 м./ 0,8 м./ 2 м. с 5 прегради – 1 брой с цена 88, 89 лв.;
- 2 м./ 0,8 м./ 2 м. с 4 прегради – 1 брой с цена 76, 80 лв.

За повече информация се обръщайте

към офиса на фирмата на ул. „Шипка“ 6,
тел. 846 20 57;

работно време:

понеделник, вторник, четвъртък
от 9 до 11.30 ч. и от 13.30 до 17 ч.;
петък от 13.30 до 17 ч.

НАЦИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ ЗА ИЗЯЩНИ ИЗКУСТВА „ИЛИЯ ПЕТРОВ“ – СОФИЯ

търси да закупи графична преса в добро състояние.
Оферти се приемат на тел. 987 63 88, 987 79 82 или
e-mail: artschool_iliapetrov@abv.bg

РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА
РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА

**ЛЕЕНЕ НА СКУЛПТУРА
В МЕТАЛ НА НАЙ-НИСКИ ЦЕНИ.**
*Изработка на всички видове калъпи,
обработка на скулптура и патиниране –
от миниатюрата до монумента
и много други операции в занаята.*
тел: 0899 849 127;
0899 843 883;
031 422 145
www.stshisho.dir.bg

РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА
РЕКЛАМА РЕКЛАМА РЕКЛАМА
РЕКЛАМА

СЪЗДАЙ НОВОТО ЕВРОПЕЙСКО БИОЛОГИЧНО ЛОГО

Представи си, че пазаруваш в местния супермаркет. Търсиш конкретен биологичен продукт, който да допълни твоята съвършена и хранителна вечеря.

Проверяваш етикета на пряското биологично мляко, хляба или приятно ухаещия плод и си мислиш...

Това биологично лого е както оригинално, така и целенасочено.

А сега представи си, че ТИ си създал биологичното лого на ЕС!

През м. юли 2010 г. в рамките на Европейския съюз ще се появи новото лого на ЕС за биологични продукти. За разлика от настоящото биологично лого на ЕС, което може да се използва по желание, употребата на новото лого ще е задължителна за всички пакетирани биологични продукти, произведени в 27-те страни членки.

Новото лого ще е доказателство за европейските потребители, че биологичният продукт отговаря на определени стандарти за качество, валидни за целия ЕС. Логото удостоверява, че продуктите, на които то присъства, са биологични, изминавайки пътя от фермата до вилцата в изцяло екологично чисти условия.

Кой може да участва?

Каним всички студенти, следващи дизайн или изобразително изкуство, да изпратят до конкурса за ново биологично лого най-иновативния си дизайн. Участниците трябва да бъдат студенти в академия, университет или колеж в някоя от 27-те страни членки на ЕС.

Творбите трябва да се изпратят до 25 юни 2009 г.

Кой избира победителя?

Жури от водещи професионални дизайнери и експерти в областта на биологичното земеделие ще оцени най-добрите творби, които след това ще бъдат качени на уебсайта. С вълнуващо гласуване онлайн европейската общественост ще избере любимото си лого, което в бъдеще може да се появи на милиони биологични продукти на ЕС!

Защо да участваш?

Ще дадеш своя принос към движението за популяризация на биологичните продукти. Това е една много добра причина за участие в конкурса за биологично лого. Поддръжниците на биологичното земеделие вярват в устойчивите земеделски практики, които действат благоприятно на земята и формите на живот на нея.

Освен популяризирането на идеята за качествена околна среда за бъдещите поколения, биологичните храни са просто невероятно вкусни!

И освен всичко останало спечелването на конкурса може да се окаже важна стъпка в кариерата ти на дизайнер.

Победителят и двамата подгласници ще получат награди в размер на:

Първа награда – 6 000 евро;

Втора награда – 3 500 евро;

Трета награда – 2 500 евро.

Те ще бъдат поканени на официална церемония по награждаването, която ще се състои в Брюксел през лятото на 2010 година.

За информация, формуляри за участие, критерии и статут се обръщайте към:

http://ec.europa.eu/agriculture/organic/logo/competition/competition_bg.htm
и **www.ec.europa.eu/organic-logo**

IV МЕЖДУНАРОДЕН ВИДЕОФЕСТИВАЛ ДЖАКАРТА – 2009

Комедията е ефективен начин да се освободим от тревогата. Комедията като критика, която се прикрива, като вид забавление ни помага да разсъждаваме, да се присмиваме над себе си, да протестираме без гняв, да обърнем трудностите в смях. Тя е начин да комуникираме. Тя никога не умира и ни съпътства от древни времена, от онази, която използва тялото като начин на изразяване, до тази, която използва аудиовизуален език.

Комедията ще бъде разгледана като средство за комуникация, използващо видеото, откликващо на редица проблеми по критичен начин като тези на: големия град, политиката, модерността, технологиите, икономиката, поколенията, пола, традицията, религията, масмедията, самоличността, популярната култура, изкуството, ежедневието, изборите.

Видеоевентът на неразказвателните видеотворби е отворен за реконструкции, манипулации и разнообразни опити с аудиовизуален език. Ние получаваме видео работи с различни подходи - от шеги и пародии до абсурди, от сатирична и вулгарна комедия до трагикомедия.

Форматът на видеото трябва да бъде: mini DVD, mini DV - PAL или мултимедийна електронна папка с продължителност от 3 до 15 минути, създадена от 2007 г. до 2009 г.

Краен срок за изпращане на творбите: 31.05. 2009

Ще бъдат организирани изложба, уъркшоп, дискусии и награждаване на най-добрите работи от 28 юли до 9 август 2009 год. **Такса за участие: няма**

Формуляри за участие може да изтеглите от интернет:

www.okvideofestival.org

www.ruangrupa.org

АДРЕС ЗА ИЗПРАЩАНЕ НА ТВОРБИТЕ:

RUANGRUPA

JL.TEBET DALAM RAYA NO. 6

JAKARTA SELATAN, 12820, INDONESIA

ТЕЛ/ФАКС: +62 21 8304220

I МЕЖДУНАРОДЕН ПОЛИГРАФСКИ СИМПОЗИУМ РАЙНЕ-БЕНТЛАГЕ (ГЕРМАНИЯ), 2009

Тема:

**„Между традицията и процеса на работа с дигитални медии“
19 – 21 юни 2009 год.**

Културната институция Клостер Бентлаге в Райне със съдействието на много партньори представя международна изложба и симпозиум, фокусиращ се върху съвременната полиграфия.

Симпозиумът ще функционира като международна платформа за задаване на въпроси, свързани с естетически, философски и технически влияния в този вид работа.

Също така ще се съсредоточи върху въпроси за образователните стратегии, свързани с печатарството в съвременния свят.

Той е насочен към художници, печатари, преподаватели и студенти от университети и институти за международно изкуство, към куратори, колекционерни и критици, както и към търговци и представители на печатници, които се интересуват от интелектуалните проблеми и от творческия диалог в съвременното печатарство.

За повече информация: www.kloster-bentlage.de

КАКВА Е ТВОЯТА ВИЗИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ И ЗДРАВΟΣЛОВНИ УСЛОВИЯ НА РАБОТА?

Фотографски конкурс, организиран от Европейската агенция за безопасност и здраве при работа.

Грабни фотоапарата и направи снимка, която да представя по творчески начин безопасните и здравословни условия на труд в Европа. Може да спечелиш награда до 3 000 евро! Всеки, който обича да прави снимки, може да участва.

Не е нужно да си професионален фотограф!

Конкурсът

Паневропейският фотоконкурс е организиран от Европейската агенция за безопасни и здравословни условия на труд с цел да повиши информираността относно професионалната безопасност и здраве. Мисията на Агенцията е „**Да направи работните места в Европа по-безопасни, по-здравословни и по-продуктивни**“.

Конкурсът кани всички да направят снимка, свързана с безопасността и здравословните условия на труд. Международно жури ще приветства фотографската креативност и ще оцени особено снимки, привличащи вниманието към позитивните аспекти на безопасните и здравословни работни места. Трите най-добри снимки ще бъдат селектирани според креативността и оригиналността им, както и според универсалното им европейски звучене и връзка с темата за безопасност и здравословни условия на труд. Публиката ще избере своя фаворит чрез онлайн гласуване.

Крайният срок за изпращане на снимки е 15 август 2009.

Награди: Първа награда: € 3,000;

Втора награда: € 2,000;

Трета награда: € 1,000;

Фаворит на публиката: € 1,000.

Наградите ще бъдат връчени на най-добрите снимки от гледна точка на техните творчески качества и обхват на темата на конкурса.

Конкурсът ще се проведе в два кръга на оценяване за първите три награди, всеки член на журито, съставено от експерти във фотографията, ще избере десет снимки по следните критерии: *Креативност 50%, Фотографско качество 50%*.

Селектираните в първия кръг снимки ще преминат във втори кръг.

Следвайки критериите за оценяване, във втори кръг членовете на журито ще изберат заедно снимките, които печелят първа, втора и трета награда. **Публиката също ще може да гласува за своите любими снимки чрез онлайн система за гласуване:**

След крайния срок за приемане на участия ще публикуваме в интернет фото галерия с най-добрите снимки, подбрани от журито, за които ще можете да гласувате.

Победителите ще бъдат избрани през септември 2009 и уведомен през октомври 2009. Решението на журито е окончателно и не може да се оспорва.

Търсете повече информация на:

http://www.osha-photocompetition.eu/home_bg.html

„СЪТВОРЕНИЕТО“

изложба на Николай Майсторов, ул. „Шипка“ 6, етаж 1 и 2, 15 април - 13 май

Понякога независещи от нас обстоятелства ни правят зависими от тяхната житейска необходимост – причина, която ме поставя в ролята на присъстващ-отсъстващ, който има честта да каже няколко въвеждащи думи. В определен смисъл, след като видях „Сътворението“ преди няколко месеца в ателието на Николай, приех и преживях подготовката на тази изложба като своя кауза, в която един изключителен художник по изключителен начин е защитил и себе си, и правото на художника да бъде освободен и в артистичния, и в духовния избор, и преди всичко – в риска да преживее съдбовните старозаветни послания като изпитание на вярата и греховността...

Откривал съм няколко изложби на Николай Майсторов. Мисля, че имам реална представа за този, колкото необичайно последователен в следването и извеждането на идеите си автор, толкова и неочакван в дълбочината и силата, с които ги материализира смислово и пластически. И все пак, изправени пред тези апокалиптични видения за битието и сътворението – силните думи се обезсмислят от разтърсващата мощ и сила на едно внушение, което е колкото смазващо с енергията и мащаба си, толкова и духовно възвисяващо в трудния път на Вярата... Всъщност, тази изложба е изпитание и за тези, които имат мярка за това изкуство, и за тези, които трудно достигат до него – но тя е изпитание преди всичко за времето, безсмислието и насилието, в които живеем. Искаме или не, попаднали един път в нея, ние вече сме пътници в безвремието и хаоса – пътници, които търсят „небесните врати“ на спасението. Привидно свързани с библейските текстове, посла-

Николай Майсторов – „Цена на истината“

анията на Николай Майсторов не са литература, а преди всичко пластически истини, постигнати в едно съгъстено пространство, в което формата, цветът, рисунката, живописната материя са езикът на сътворението и разрухата! Николай Майсторов познава вътрешната структура на духовното пространство, владее възможностите на формата, рисунката и цвета като библейски знаци на мрака и светлината, на началото и края, войната и мира. Това е изкуство, колкото далече от краснописните изкушения, толкова и от сериозната приблизителност – изкуство на лично преживяния смисъл за живота на вселената и битието на човека. Николай Майсторов е явление без паралели не само в нашето изкуство, но изобщо в съвременния свят на пластическата култура. Бих казал много по-силни неща, ако Николай не беше тук – и за завидната последователност и устойчивост, и за вътрешната енергия, и за пластическите и философските прозрения за битието на човека и вселената, и изобщо за самия него като самотен пратеник на Сътворението... Непрекъснато разкъсвани между комплекса за малоценност и провинциално самочувствие, между изтървания влак на международните артистични и пазарни критерии и самозадоволяващия се поставангард, тази изложба ни завари в определен смисъл неподготвени за нея. Трудно е при жив съвременен автор да признаем неговата изключителност – и като даденост, и като реализация. Идеиният концептуализъм на тази изложба я поставя извън съизмеримостта със съвременните привидности на понятието. Пътят към нея е и труден, и непредвидим... Преди да я приемем или отхвърлим, ние трябва да я преживеем – като Път, като духовност, като послание... и не на последно място – като личен творчески подвиг.

Подобно изкуство е възможно не само когато имаш висока пластическа мярка, но и когато тя е израз на духовно издигнат и вътрешно освободен човек.

Благодаря на Николай за достойнството, за свободния дух, за съдбовно изстрадания Път.

Светлин РУСЕВ

ЕНЧО ПИРОНКОВ – ПОСТОЯНСТВОТО КАТО ПОВТОРЯЕМОСТ

3 – 23 април, изложбена зала „Райко Алексиев“, ул. „Раковски“ 125

Енчо Пиронков е роден на 9 ноември 1932 в село Розовец, Пловдивско. Няма специализирано художествено образование. От началото на 60-те години на XX век той е част от пловдивската група на художниците. С участието си в Първата младежка изложба от 1961 маркира трайно присъствието си в българския художествен живот. Изявява се в областта на живописата, графиката, стенно-монументалните изкуства. Негови творби са притежание на частни колекции и музейни сбирки от страната и чужбина.

Понякога е трудно образът да се вкара в словесно обръщение. Не е лесно и да се открийт различията в единението. Когато стане дума за Енчо Пиронков, тези затруднения са налице. Защо? Отговорът е прост. Той следва своите търсения бавно, постъпателно и изключително постоянно. Това се наслаждава с годините и намира израз в пластична и тематична повторяемост. Тази повторяемост сама по себе си би могла да представлява типология само ако успееш да разграничиш малките движения, които изграждат облика на различното. Изложбата на Енчо Пиронков включва 60 живописни платна. Без значение кога са създадени, картините звучат по един и същ начин и се превръщат в запазена марка. Неговият интерес към вечни теми и мотиви, свързани с митология, история, ритуална обредност и християнска иконография, може да се открие във всичките му платна. Друг е въпросът как се изявява разнообразието на творческите му интерпретации. Той използва

един „образен“ арсенал, повтаря визуални единици и сюжети и извежда своя иконография или по-скоро образна повторяемост. Доколко обаче този израз може да се употреби за произведения, в които няма ясно отчленен образ? За Пиронков абстракцията се оказва адекватен израз на уменията му, елегантен изход при изисквания за конкретика и тематичност и единствена възможност да отрази емоция, състояние и идея. Той не променя изразните си средства през годините. С положителен или отрицателен знак остава верен на търсенията си. В своята концепция за изкуството Енчо Пиронков отстоява ролята на духовното начало. Търси и навярно открива за себе си различни енергии – емоционални, артистични, може би визуални. Пластичните и смислови реалности в неговите платна за мен стоят под друг ъгъл. При Енчо Пиронков през целия му творчески път досега трактовката на формата налага цветът да поеме функции при изграждането на изображението. Предназначението му варира от фактор, който осигурява прочита на композиционната структура, преминава през средство за конструиране на синтезиран силует и достига до елемент, градящ абстрактната форма чрез изведено до знаковост обобщение или чрез разрушаване четливостта на изображението. Доминиращи като експресия и звучност цветове петна, указват посоката на композиционния строеж. Конструкцията на изображението е подсказана от линии и активно въздействащи контрастни „удари“, но самото вътрешно изграждане на формите е нечетливо. Те се разпадат под напора на живописната материя. В други платна се наблюдава подчертана загуба на четливост на формата и превръщането ѝ в напълно абстрактна маса. Там колоритът или по-точно контрастът между светло и тъмно петно осигурява ритмизиране на изобразителната плоскост.

При конструиране на композицията Енчо Пиронков поставя акцент върху контрастната острота, породена от изявените локални стойности на цвета в рамките на отделните силуети. Фигури и образни мотиви са обобщени без наличие на светлосенъчна моделировка. Заградени често пъти в правоъгълни полета, те са разпознаваеми въпреки ненапуруноподобителната разработка и високата степен на условност. Логиката на платната, ако въобще можем да говорим за някакъв разумен порядък, е подчинена изцяло на контрастни акценти, изразени чрез самите силуети. Така изразността на творбите на Енчо Пиронков се дължи на експресивната цветност, светлосенъчния контраст и технологичното противопоставяне художник-материал.

Неделима част от пловдивската артистична бохема, събрала Димитър Киров, Йосиф Левиев, Христо Стефанов и Георги Божилов-Слона, Енчо Пиронков се утвърждава през годините като автор с типична творческа физиономия. През призмата на този факт въпросът за повторяемостта, подхода и стилистиката в настоящата изложба остава отворен. С цел да получи разнообразни отговори.

Даниела ЧУЛОВА-МАРКОВА

Енчо Пиронков – „Жени с риби“

ИЗЛОЖБА „ЕКТОПЛАСТИЧНИ РИСУНКИ И ИНСТАЛАЦИИ“ НА ПЕТЕР ЦАНЕВ

ул. „Шипка“ 6, ет. 3, 16 април – 12 май

Изложбата на Петер Цанев „Ектопластични рисунки и инсталации“ бе едно рядко събитие на доста интензивната в последно време сцена на съвременното изкуство. За зрителите, които успяха да видят новите му работи, ситуирани в тайнствения сумрак на преобразената зала на „Шипка“ 6, това бе едно истинско преживяване. Мисля, че на „Шипка“ 6 никога не е имало толкова особена, интелектуална, различаваща се от обичайните изложби, караща ни да мислим, преди да гледаме и още повече след това. Така нареченият художествен живот в България доста често е пълен с безсмислени изложби, угаждащи на масовия еснафски вкус, или ако са с претенция за по-адекватна позиция, са безпардонни копия на това, което „върви“ по света в момента – празни от съдържание или горе-долу добре направени занаятчийски изложби, чиято продукция задоволява средния зрител.

Едва ли има много художници, които толкова задълбочено и съзнателно боравят с езика на съвременното изкуство като Петер Цанев. Той работи напълно рационално, базирайки се на голямата си ерудиция, и едновременно с това много емоционално. Рядко срещан пример в нашето изкуство на истински интелектуалец, а не „интуитивен“ художник, който спяло налучква някакви визуални кодове.

Не съм съгласна с неговото изявление, че през последните години се ограничава в една медия. Петер интервенира свободно върху фотографията и напълно съзнателно използва богат арсенал от техники, без да има скрупули от смесването на различни методи,

един сложен и напълно интелектуален език, понякога по-скоро за посветените. Той ни въвлеча в несетивното изкуство, влизайки в ролята на медиум, и ни кара да бъдем по странен начин негови съучастници в едно непознато преживяване. Това е изложба, събираща в пространството отделни инсталации и работи, които се занимават сериозно с душата, а не с времето на остарели словесни хватки. През последните години Петер Цанев експлоатира визуални форми със силно психологическо внушение, като използва рисуване с бяло мастило върху фотоси. Както той самият пояснява във въвеждащия текст към изложбата, ектопластичното изкуство е несетивно медиумно изкуство - психологическо изкуство, насочено към креативни действия и преживявания „без психологическа дистанция“, недопускащи пряко наблюдение, рефлексивност и всякакво инструментално използване на съзнанието за конт-

Петер Цанев

рол и анализ. Без ирония и хипермодерни претенции Петер се опитва да борави с нематериалното и постига неговия дву- и триизмерен образ.

Изкуство му въздейства мистично, без да е мистификация или да има препратки към окултни практики, по-скоро цели да активизира въображението на зрителя. Рисунките и инсталациите експериментират с несетивното, с внушението на пространството и интензивната, опосредствана чрез силата на образите комуникация със зрителя. Именно това ми се струва особено важно в изложбата на Петер Цанев – липсата на претенция и едновременно с това мощното визуално звучене на образите, без амбиция за художественото решаване на илюзорните проблеми на общоприетата реалност.

Елена ПАНАЙОТОВА

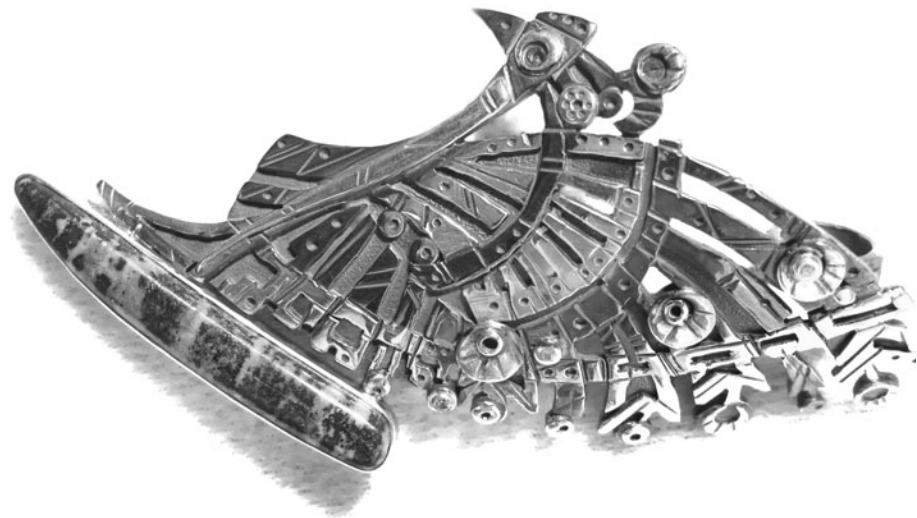
БИЖУТО КАТО „МИНИИНСТАЛАЦИЯ“

Изложба на секция „Бижута“, ул. „Шипка“ 6, етаж 4, 22 април - 10 май

Ако доскоро бижутата (огърлици, обеци, гривни, пръстени и брошки) се наричаха с условното название накити, това, което ни представя секция „Бижута“, може да постави под съмнение даденото определение, защото приложността на накитите е обикновено с идея за собствена свръхестетичност и оригиналност по отношение на формалните белези.

Сега това, което виждат зрителите, са малки форми с амбицията да заемат по-сериозно поле в постмодерното време.

Бижута или това, което ни се представя, е натоварено с изненадващи идейно-смислови акценти на елементи, работещи в друг порядък (пари, стетоскопи, снимки на полускъпоценни камъни, пластмаса, енергоспестяващи крушки, текстил, речни камъни и др.), т.е. имаме „ново“ прекодиране на заобикалящата ни среда. Тези нови елементи не са подчинени на приложната естетика, а се налагат като нова форма на изказ.

Борислав Кръстев

Тази своеобразна инвазия на заобикалящата ни трафаретна реалност открива не символната, а буквалната актуалност на „естетическия“ прецедент на всяка... инсталация.

Можем да определим като представители на тази неконвенционална тенденция в постмодерното изкуство (било то и приложно) художниците Борислав Кръстев, Николай Сърдъмов, Август Спасов, Антоанета Рамджулска, Богдана Топрева, Даниела Радоева, а произведенията на Борислав Цанчев, Иво Борисов, Владимир Николов, Златин Орлов, Крастимир Кръстев и Жана Бошнакова можем да наречем скъпоценни.

В този ред на мисли ще споменем, че се запазва достолепността на своеобразния артистичен привкус и линия в изкуството на Анжело Красини, както и онази „любовна“ игра на среброто, обгръщащо полускъпоценни камъни, кехлибари, мидички при авторите Елена Гюджалева, Анна Гюджалева, Кати Лазарова.

В изложбената зала присъства и ювелирната откровеност, намерила вдъхновение в природните форми (цветя и крилати животинки), при художниците Йордан Цанков, Виктор Павлов. Не могат да се отминат и сребърните фини футуристични, мрежести гривни, брошките на Димитър Желев и Жельо Желев, както и бялото сецесионско съзвучие на огърлие и обеци на Светослава Цанчева и старинно звучащите сребърни „цветолистия“ на Владимир Радоев.

Това, което характеризира тази изложба, е плурализъмът в авторските идеи, материали, техники и послания, които искат да се впишат в новите реалности.

Да не забравяме, все пак, че в древността торквата е тази, която е легитимирала социалния статут на човека. Бижута, накитът отново иска да завоюва нови, социални изказности и това е съвсем логично!

Галина ПЕТКОВА

КОЛАЖИРАНЕ НА ВРЕМЕТО

Рисунки и колажи на Свилен Блажев в галерия „Дебют“, 15 – 30 април

„Колаж“ най-общо означава слепване на отделни и независими части в общ пространствено-смислов строй. Обаче терминът „колаж“ в най-новата изложба на непървосигнален и неслучаен автор като Свилен Блажев далеч не означава само това. Тук слепването се трансформира от вид артистична техника в специфичен конструиращ модус - ключ към цялата изложба. На пръв поглед изложбата наистина съдържа рисунки и колажи, но тя по-скоро среща и слепва в свой контекст рисунки и колажи, правени през различни времеви участъци от дългото CV на художника. Слепва и превръща самата естетическа проекция на времето не само в лепило, но и в главен герой на експозицията. Най-ранен е цикълът, изваден от ръкава на далечната, когато Блажев е по-известен между съучениците си в Хе-Гето като Свиката. В началото на 70-те, Свиката се подвизава като един от „суперрисувачите“ на гимназията. От онези, за които „зайците“ говорят със страхопочитание, и по които „зайките“ въздишат в мечтание.

Непретенциозните, малоформатни, но мегаватови като мощ, рисунки с въглен по естествен начин отварят изложбата, ситуирайки я в същото онова емблематично място (Художествената гимназия), в което са били сътворени преди близо 40 години. Рисунките наистина са уникални с усета си за стил и кристално ясна логика при дипленето на формите. Независимо дали това са ескизи на драперии, скици на почти скулптирани женски фигури, или пък рисунки, уловили дремещите пози на мъже по пейките на гарата. Спящите мъже и полегналите или приседнали, но винаги непроницаеми жени ни спомнят за онова сънливо безвреме.

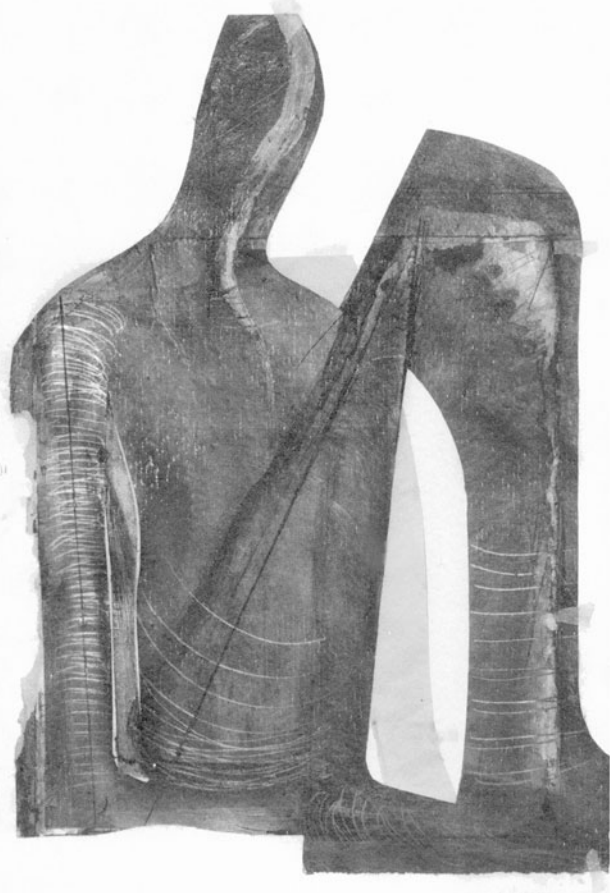
Днес тези изключителни рисунки наистина шокират, предвид младостта на художника. Следващият цикъл „Животно“ е изваден от 1983 и от хранилището на СГХГ. И почти като в онази сантиментална песен „Пак ще се срещнем след 10 години...“ на ФСБ виждаме как наивният възторг от рисуването, характерен за младостта, вече се е отдръпнал като след пролетен разлив, а на полето избухват метафорите.

Мрачните метафори! Откриваме ги и в големите рисунки на жертвените, разпнати животни, и в библейски смирените и универсално звучащи рисунки от серията „Пиета“ (от 1986). Те на различен глас крещят или пък напяват като оплаквачки нашата всеобща несвобода. Център и кулминация на експозицията е монументалният и силно експресивен диптих – композиция от хартия върху фазер в смесена техника от 1985, (СГХГ). За мен е удивително как нито една от показаните творби не поляга в някаква удобна ретропоза. Напротив, безапелативно реабилитира рисуването като живо, законно и изконно изразно средство. Макар и рисунки, основно с въглен, креди и сангини в показаните произведения няма нищо временно и преходно. Нищо, което да остава на нивото на неизведено и половинчато намерение.

Всички рисунки, без изключение, демонстрират онези вечни стандарти, които превръщат картоната на Леонардо за „Света Анна“ в еманципирано художествено произведение, самостоятелно и с пъти по-въздействащо от живописната версия. Хронологически най-новият цикъл (2007) е от големи и твърде ексцентрични колажи, които, освен че наистина използват рязането и лепенето, съдържат в себе си цялата пластическа култура, преминаваща като вълна през всички творби в изложбата. Това не са просто скулптурни рисунки като онези от 1972.

Това вече наистина са рисунъчни скулптури от Свилен Блажев.

Мария ЛАНДОВА

Свилен Блажев – колаж

На 23 април 2009 в сградата на АЛИАНЦ ГРУП МЮНХЕН официално се откри изложбата „**Национални награди Алианц България за скулптура, живопис и графика**“. Този мащабен проект на Алианц България, осъществен със съдействието и на Министерството на културата и Съюза на българските художници, представя най-добрите произведения на различни поколения художници в трите жанра и отново доказва желанието и възможностите на Алианц България да подпомага българското изкуство, особено в този нелек период на финансова криза.

Изложбата в Мюнхен включва 21 картини и 7 скулптури на едни от най-ярките представители на съвременното изобразително изкуство като Димитър Чолаков, Ангел Станев, Велико Маринчевски, Димо Колибаров, Георги Йорданов, Иван Велчев, Олга Вълнарова и др.

На вернисажа присъстваха видни представители на културния и бизнес елит на Свободната провинция Бавария като д-р Хелмут Палдер – представител на Министерството на правосъдието, Ралф Кирберг от Фондация „Скулптура“, г-жа Елена Янкер от международната организация „Изкуство за деца“, представители на Българо-баварското дружество, на студентското дружество „Шипка“, на българската православна църква в Мюнхен, много българи, живеещи в Мюнхен, хора на изкуството, журналисти и, разбира се, служители в централата на Алианц Груп Мюнхен.

Приветствени слова произнесоха главният регионален финансов изпълнителен директор на Allianz New Europe г-н Кристиан Мюлер, изпълнителният директор на Алианц България г-н Димитър Желев, генералният консул на България в Мюнхен г-н Атанас Кръстин, съветникът в Посолството на България в Германия и директор на Българския културен институт в Берлин г-жа Оли Груева, която поднесе и официален поздравителен адрес от Министъра на културата проф. Стефан Данаилов.

В навечерието на един от най-светлите

празници – Празника на славянската просвета и култура на 12 май ще бъде открита изложбата „Национални награди Алианц България за скулптура, живопис и графика“ и в Българския културен институт в Прага.

Експозицията на Алианц България получи покана да гостува и на Българския Културен Институт в Берлин.

Втора изложба на **Людмил Лазаров**,

Людмил Лазаров – „Черепчета“

наименована „Черепчета“, представи галерия „Агрион“ от 14 април до 5 май.

Нина Иванова-Донковска показва маслени и акварелни творби в самостоятелна изложба в ХГ - Ловеч от 7 април.

Представителна изложба на търновски художници от 28 април до 28 май бе открита в ГХГ-Сливен. В изложбата участваха **Иван Узунов, Пеньо Пенев, Тошко Дончев, Борис Желев, Милко Джановски, Николинка Джановска, Румен Рачков-Дървесния, Наташа Тихолова, Светослав Косев, Цветелина Максимова и др.**

От 27 април галерия „Българи“ подреди

творби на **Георги Железаров** под името „Мълчаливеца“.

От 30 април до 31 май в СГХГ **Светлана Куюмджиева** и **Весела Ножарова** показват проекта „Изкушението чалга“.

От 7 май СГХГ представя първата ретроспективна изложба на **Недко Солаков**, в която той разказва собствената си творческа биография от 1981 г. до днес.

Изложба „**Христо Господинов и приятели**“ в чест на трагично загиналия Христо Господинов-Печката организираха Велина Христова и Димитър Грозданов в ХГ-Добрич от 7 до 21 май. В нея бяха представени творби на художника от колекцията на Велина Христова и на 38 негови приятели.

От 7 май до 8 юни НХГ представя инсталационния проект „Иконостас“ на **Симеон Стоилов**.

От 14 май до 5 юни се състоя юбилейна скулптурна изложба на **Спас Киричев** в ХГ „Станислав Доспевски“ – Пазарджик.

На 15 май в ХГ-Самоков за 24 път бе връчена Националната награда „Захари Зограф“. Националната награда е културно събитие, което от 1972 г. успява да запази авторитета си и да остане символ на престиж и на българската художествена традиция. То обединява усилията на няколко организации, сред които особена заслуга за

ОТ 29 АПРИЛ ДО 14 МАЙ ГАЛЕРИЯ „АКАДЕМИЯ“ ПРЕДСТАВИ ИЗЛОЖБА НА СЕКУЛ КРУМОВ

По този повод публикуваме част от текста на проф. Чавдар Попов от юбилейния албум за художника.

„Секул Крумов е от онези автори, при които жизненият път, фазите на идейното формиране в младежките години оказват влияние и определят облика на творчеството им до края на техния живот. През годините то принципно не се променя, а само еволюира в определена насока, отбелязвайки признаците на естественото

съществуването на различието има община Самоков. Тази година наградените автори са **Магда Абазова** и **Васил Чакъров**.

От 18 май до 5 юни първият салон на актовата фотография „Ерос-2008“ гостува на **ямболската галерия „Жорж Папазов“**. Откриването бе съпроводено с концерт на ямболската хорова школа „Проф. Г. Димитров“.

От 18 май като част от програмата „Живата съкровищница“ на тазгодишния Салон на изкуствата в НДК се организира изложба „**Колекция творби на Владимир Димитров-Майстора и Стоян Сотиров**“ с творби от Регионален исторически музей-Благоевград и частната колекция на сем. Сотирови.

„**Изток/Запад – 20 години по-късно**“ е проект на „Арт център Илинденци“, в който поканените автори ще представят творбите си в „Мраморния град“ на Илинденци сред специално изградени конструкции. Проектът е под патронажа на г-жа Гергана Паси и цели да превърне арт центъра в европейско културно средище.

От 20 май **Любен Генов** представи най-новата си изложба „Разпилени петна“ в галерия „Агрион“.

На 21 май в Арт Център „Форум“ се откри изложба на **Енчо Пиронков, Николай Янакиев, Васил Стоев и Ганчо Карабджак**.

съзряване. Художникът изявява дълбок пиетет към класическата скулптура и в своите творчески разбирания се ръководи от уроците на големите майстори – уважение и респект към здравата, конструктивна форма, постигната на базата на

детайлното познание на органиката и механиката на човешкото тяло; убеденост в дълбоко позитивната, жизнеутвърждаваща роля на изобразителното изкуство; преодоляване на етюдното нача-

ло по пътя към създаване на въздействаща, експресивна художествена форма. Основните принципи на неговото творчество – подчертана фигуративност, подчиненост на сюжета на значими обществени, исторически или съвременни теми, преодоляване на академизма по пътя на творческия синтез и обобщението на формата – в различни пропорции и съотношения намират място във всички по-значими негови произведения.

Секул Крумов изявява предпочитания към скулптурата в двете ѝ основни разновидности – монументална и кавалетна. Цялостният творчески път на скулптора свидетелства за рядко срещана органична спайка между идейни и творчески възгледи, които той отстояваше пламенно и убедено през целия си живот.

В този смисъл Секул Крумов остана верен на своите младежки идеали.“

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ, ул. „Шипка“ 6. Изложбен план, месец юни 2009 година

Изложба – дърворезба „Проф. Асен Василев и ученици“, посветена на 100 години от рождението на проф. Асен Василев, етаж 4, откриване 18 часа, 2 – 16.VI.

„Къщата“ – изложба на секция „Текстил“, етаж 3, откриване 18 часа, 18.VI. – 12.VII.

„Реалност/Фикция“ – годишна изложба на секция „Живопис“, етаж 1 и 2, откриване 18 часа, 19.VI. – 10.VII.

„Моята Америка“ – изложба на Виолета Гривишка, етаж 4, откриване 18 часа, 23.VI.-8.VII.

Галерия „Райко Алексиев“ – ул. „Раковски“ 125 „Триадис“ представя **Саймън Люис** – „Един свят“, откриване 19 часа, 19.VI. – 3.VII.

Галерия-книжарница „София-Прес“ – ул. „Славянска“ 29 **Мирена Златева** – медална скулптура, малка пластика, графични отпечатащи, цикъл „Паметта на пространството“, 27.V.-20.VI.

ДИМИТЪР СОТИРОВ

На 15 април, едва навършил 61 години, ни напусна Димитър Сотиров – едно от големите имена в скулптурата и в съвременното българско изкуство. Той е роден в село Мустрак, Свиленградско. През 1977 г. завършва скулптура в ХА при проф. Илия Илиев. Има няколко самостоятелни изяви и участия в групови изложби у нас и в чужбина. Негови творби са притежание на НХГ, СГХГ, почти всички държавни галерии в страната, както и в галерии и частни колекции във Франция, Белгия, Турция, Гърция, Холандия, Чехия, Русия, Япония, САЩ. Професор е по скулптура в ЮЗУ „Неофит Рилски“ и СУ „Св. Климент Охридски“.

Димитър Сотиров – „Маски“

За съжаление, не го познавах достатъчно като личност, но винаги съм харесвала и ще продължавам да харесвам неговите работи – и портретите, и жанровите пластики. Преди почти две години, през лятото на 2007, представих моя кураторски проект „Главата“ в Националния археологически музей. Проектът включваше пластики на български автори от различни периоди – от 60-те години на миналия век до съвсем нови, създадени специално за изложбата. Всички те бяха разположени сред образците на античната пластика – мраморни и каменни глави и статуи от I–V век пр. Хр. Избрах няколко пластики от богатата колекция на СГХГ. Сред тях и една малка по размери работа – бронзовата „Глава на жена“, създадена от Димитър Сотиров през 1982 г. за участието му в едно от изданията на Националната младежка изложба. Тази творба ме поразих с мощната си пластичност, с огромната вътрешната концентрация, която излъчва образът, и заедно с това с необикновеното си изящество. Тя стоеше в Археологическия музей като равностойна на най-високите образци на античната пластика. Такива са и другите портрети на художника – деликатни образи, в които синтезът на формите и моделирането на обемите живеят в непрекъснато пластическо равновесие. На територията на малката пластика Димитър Сотиров е известен със своите жанрови творби. Изпълнени са в различни материали – гипс в комбинация с папие-маше, керамика, бронз и представящи различни сюжети – от библейски, през „Средновековни иконописци“, „Йоан Кукузел“ до притчи, в които участват хора и животни. Всички те носят характерния стил на автора. В едни от композициите преобладава изтънчена изящност, постигната с изчистени от всичко излишно форми и цялостната им ритмическа организация. В други има съзнателно търсен натурализъм, по-огрубени, гротескни фигури, в които надделява първичното – и като пластика, и като внушение.

Надявам се критиката да направи сериозни изследвания върху неговото изкуство. Тези изследвания, заедно с творбите му, пръснати в галерии и колекции у нас и в много други страни, ще пазят спомена за една от ярките личности в българската скулптура.

Румяна КОНСТАНТИНОВА

Веселин Шошков (1960-2009)

Рая Георгиева (1978-2009)

Илия Милков (1927-2009)